

Wpisany przez Anna Jędrzejewska

TYGODNIK EUROPEJSKI (28 grudnia 2020)

Wszystkich sympatyków naszego Tygodnika zapraszamy do pobierania archiwalnych wydań [tutaj](#).

Ze względu na trwającą przerwę świąteczną **nasz Tygodnik skupi się dziś na kilku najważniejszych informacjach z zeszłego tygodnia**, w tym zwłaszcza na **brytyjsko-unijnej Umowie handlowej**, której wynegocjowanie ogłoszono w wigilię.

Co uzgodniono pomiędzy UE i Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej?

24 grudnia, po intensywnych negocjacjach **Komisja Europejska osiągnęła porozumienie ze Zjednoczonym Królestwem w sprawie warunków jego przyszłej współpracy z Unią Europejską.**

Jak zaznaczyła **przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen**: - *Warto było walczyć o to porozumienie. Mamy teraz sprawiedliwą i wyważoną umowę ze Zjednoczonym Królestwem, która będzie chroniła nasze europejskie interesy, zagwarantuje uczciwą konkurencję i zapewni naszym społecznościom rybackim tak bardzo potrzebną im przewidywalność. Wreszcie możemy pozostawić brexit za sobą i zacząć patrzeć w przyszłość. Ten rozdział możemy już uznać za zamknięty.*

Z kolei **główny negocjator Komisji Europejskiej Michel Barnier powiedział**: - *Dotarliśmy do końca czteroletniego okresu negocjacji w sprawie uporządkowanego wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE i nowego partnerstwa. Ostatnie dziewięć miesięcy było szczególnie intensywne, ale dziś ostatecznie osiągnęliśmy porozumienie. Ochrona naszych interesów była przez cały czas trwania negocjacji absolutnym priorytetem i cieszę się, że udało nam się ją zapewnić. Następnym krokiem i kolejne decyzje w sprawie tego porozumienia leżą po stronie Parlamentu Europejskiego i Rady.*

Projekt umowy o handlu i współpracy opiera się na trzech filarach:

- **Umowa o wolnym handlu**: nowe partnerstwo gospodarcze i społeczne ze Zjednoczonym Królestwem

o **Umowa obejmuje nie tylko handel towarami i usługami**, ale również szeroki wachlarz innych dziedzin będących przedmiotem zainteresowania UE, takich jak inwestycje, konkurencja, pomoc państwa, przejrzystość podatkowa, transport lotniczy i drogowy, energia i zrównoważony rozwój, rybołówstwo, ochrona danych i koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.

o **Przewiduje ona zerowe stawki celne i zerowe kontyngenty na wszystkie towary, które spełniają odpowiednie reguły pochodzenia.**

o **Obie strony zobowiązały się do zagwarantowania równych warunków działania poprzez utrzymanie wysokiego poziomu ochrony** w dziedzinach takich jak ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianie klimatu i ustalanie opłat za emisję gazów cieplarnianych, prawa socjalne i pracownicze, przejrzystość podatkowa i pomoc państwa, a także poprzez skuteczne egzekwowanie przepisów na szczeblu krajowym, wprowadzenie wiążącego mechanizmu rozstrzygania sporów oraz zapewnienie możliwości stosowania przez obie strony środków zaradczych.

o **UE i Zjednoczone Królestwo uzgodniły nowe ramy wspólnego zarządzania zasobami ryb w wodach UE i Zjednoczonego Królestwa.** Pozwalają one Zjednoczonemu Królestwu dalej rozwijać swoją działalność połowową, a europejskim społecznościom rybackim zapewniają możliwość dalszego prowadzenia działalności i ochronę ich źródeł utrzymania. Jednocześnie zadbano w nich również o ochronę zasobów naturalnych.

o W kwestii transportu **umowa zapewnia trwałe i zrównoważone połączenia lotnicze, drogowe, kolejowe i morskie, chociaż dostęp do rynku będzie bardziej ograniczony niż to, co oferuje jednolity rynek.** Zawiera ona również postanowienia zapewniające, aby konkurencja między UE a Zjednoczonym Królestwem odbywała się na równych warunkach i nie wpływała niekorzystnie na prawa pasażerów, prawa pracowników i bezpieczeństwo transportu.

o Jeśli chodzi o energię, **umowa przewiduje nowy model handlu i wzajemnych połączeń, który gwarantuje otwartą i uczciwą konkurencję**, między innymi w zakresie norm bezpieczeństwa w odniesieniu do morskiej działalności wydobywczej, oraz produkcję energii ze źródeł odnawialnych.

o **W zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego umowa ma na celu zapewnienie obywatelom UE i obywatelom Zjednoczonego Królestwa szeregu praw.** Dotyczy to obywateli UE pracujących w Zjednoczonym Królestwie, a także podróżujących lub przenoszących się do Zjednoczonego Królestwa, oraz obywateli Zjednoczonego Królestwa pracujących w UE, czy też podróżujących lub przenoszących się do UE po 1 stycznia 2021 r.

o **Ponadto umowa umożliwia dalsze uczestnictwo Zjednoczonego Królestwa w szeregu flagowych programów UE na lata 2021–2027** (z zastrzeżeniem wkładu finansowego Zjednoczonego Królestwa do budżetu UE), takich jak program „Horyzont Europa”.

• Nowe partnerstwo na rzecz bezpieczeństwa naszych obywateli

o **Umowa o handlu i współpracy ustanawia nowe ramy współpracy organów ścigania i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych i cywilnych.** Uznaje potrzebę ścisłej współpracy między krajową policją i organami sądowymi, w szczególności w kontekście zwalczania i ścigania przestępczości transgranicznej i terroryzmu. Tworzy ona nowe zdolności operacyjne przy uwzględnieniu faktu, że jako państwo spoza strefy Schengen i nienależące do UE Zjednoczone Królestwo nie będzie miało takich samych możliwości w tym względzie jak poprzednio. Współpraca w zakresie bezpieczeństwa może zostać zawieszona w przypadku naruszenia przez Zjednoczone Królestwo zobowiązania do dalszego przestrzegania europejskiej konwencji praw człowieka i do jej egzekwowania na szczeblu krajowym.

• Porozumienie horyzontalne w sprawie zarządzania: ramy, które przetrwają próbę czasu

o Aby zapewnić jak największą pewność prawa przedsiębiorstwom, konsumentom i obywatelom, w **specjalnym rozdziale dotyczącym zarządzania wyjaśniono sposób funkcjonowania i kontroli umowy.** Umowa ustanawia również Wspólną Radę Partnerstwa, która zapewni właściwe stosowanie i interpretację umowy i która będzie omawiać wszystkie pojawiające się kwestie.

o **Wiążące mechanizmy egzekwowania przepisów i rozstrzygnięcia sporów** zapewnią poszanowanie praw przedsiębiorstw, konsumentów i osób fizycznych. Oznacza to, że przedsiębiorstwa w UE i Zjednoczonym Królestwie będą konkurować na równych warunkach. Ponadto pozwala to uniknąć sytuacji, w której którakolwiek ze stron korzystałaby ze swojej autonomii regulacyjnej w celu przyznawania nieuczciwych dotacji lub zakłócania konkurencji.

o **Obie strony mogą podejmować ponadsektorowe działania odwetowe w przypadku naruszenia porozumienia.** Działania te mogą mieć miejsce we wszystkich obszarach partnerstwa gospodarczego.

Umowa nie obejmuje polityki zagranicznej, bezpieczeństwa zewnętrznego ani współpracy w dziedzinie obronności, ponieważ Zjednoczone Królestwo nie chciało negocjować tych kwestii. Od dnia 1 stycznia 2021 r. nie będą zatem istniały żadne ramy między Zjednoczonym Królestwem a UE umożliwiające opracowywanie i koordynowanie wspólnych reakcji na wyzwania w zakresie polityki zagranicznej, na przykład nakładanie sankcji na obywateli lub gospodarki państw trzecich.

Umowa o handlu i współpracy obejmuje szereg dziedzin leżących w interesie UE. Wykracza daleko poza tradycyjne umowy o wolnym handlu i stanowi solidną podstawę do zachowania naszej wieloletniej przyjaźni i współpracy. **Chroni integralność jednolitego rynku i niepodzielność czterech swobód (przeływu osób, towarów, usług i kapitału).** Odzwierciedla to fakt, że Zjednoczone Królestwo opuszcza unijny ekosystem wspólnych zasad, mechanizmów nadzoru i egzekwowania, a zatem nie może już czerpać korzyści z członkostwa w UE ani z jednolitego rynku. Umowa w żaden sposób nie zapewni jednak znacznych korzyści, z jakich Zjednoczone Królestwo cieszyło się jako państwo członkowskie UE.

Nadchodzą duże zmiany: przygotowania do 1 stycznia 2021 r.

Nawet po wejściu w życie nowej umowy o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem w dniu 1 stycznia 2021 r. nastąpią duże zmiany.

Tego dnia **Zjednoczone Królestwo opuści jednolity rynek i unię celną UE, a także odstąpi od stosowania wszystkich polityk UE i przestanie być stroną umów międzynarodowych zawartych przez Unię.** **Zakończy się swobodny przepływ osób, towarów, usług i kapitału między Zjednoczonym Królestwem a UE.**

UE i Zjednoczone Królestwo będą tworzyć dwa odrębne rynki: dwie odrębne przestrzenie regulacyjne i prawne. Skutkiem będzie powstanie nieistniejących dziś barier dla handlu towarami i usługami oraz dla transgranicznej mobilności i wymiany – w obu kierunkach.

Umowa o wystąpieniu

Umowa o wystąpieniu nadal obowiązuje, chroniąc między innymi prawa obywateli UE i obywateli Zjednoczonego Królestwa, interesy finansowe UE, a przede wszystkim pokój i stabilność w Irlandii. Pełne i terminowe wdrożenie tej umowy jest jednym z głównych priorytetów Unii Europejskiej.

Dalsze kroki

Wejście w życie umowy o handlu i współpracy jest sprawą szczególnie pilną.

• Jako byłe państwo członkowskie Zjednoczone Królestwo ma rozległe powiązania z Unią w wielu sferach gospodarki i innych obszarach. **Jeżeli po dniu 31 grudnia 2020 r. nie będzie obowiązujących ram regulujących stosunki między Unią a Zjednoczonym Królestwem, stosunki te zostaną znacząco zakłócone, ze szkodą dla osób fizycznych, przedsiębiorstw i innych zainteresowanych stron.**

• Negocjacje można było zakończyć dopiero na bardzo późnym etapie, niedługo przed upływem okresu przejściowego. Tak późny termin nie powinien podważyć prawa Parlamentu Europejskiego do demokratycznej kontroli zgodnie z Traktatami.

• W związku z tymi wyjątkowymi okolicznościami **Komisja proponuje tymczasowe stosowanie umowy przez ograniczony okres do dnia 28 lutego 2021 r.**

Komisja szybko zaproponuje Radzie decyzje w sprawie podpisania i tymczasowego stosowania umowy oraz w sprawie zawarcia umowy.

Rada, stanowiąc na zasadzie jednomyślności wszystkich 27 państw członkowskich, będzie musiała przyjąć decyzję upoważniającą do podpisania umowy i jej tymczasowego stosowania od dnia 1 stycznia 2021 r. Po zakończeniu tego procesu umowa o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem może zostać formalnie podpisana.

Następnie **Parlament Europejski zostanie poproszony o wyrażenie zgody na zawarcie umowy.**

W ostatniej fazie działań po stronie UE Rada musi przyjąć decyzję w sprawie zawarcia umowy.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_20_2531

Na najbliższą środę zaplanowano obrady brytyjskiej Izby Gmin, poświęcone wynegocjowanej Umowie

Miniony tydzień w Komisji Europejskiej

KE zatwierdza polski program pomocy

23 grudnia 2020 **Komisja Europejska zatwierdziła polski program pomocy państwa o budżecie ok. 2,9 mld euro (13 mld złotych)**, mający **wesprzeć mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w niektórych sektorach dotkniętych pandemią koronawirusa**. Dotyczy to m.in. sektora handlu detalicznego, sektora hotelarskiego, rekreacyjnego i transportowego. Program został zatwierdzony na podstawie tymczasowych ram pomocy państwa.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/poland/news/201223_state_aid_pl

650 mln euro dla LOT zatwierdzone

Komisja Europejska zatwierdziła dwa polskie środki pomocy na łączną kwotę około 650 mln euro (około 2,9 mld zł), których celem jest wsparcie linii lotniczych LOT w związku z pandemią koronawirusa. Chodzi o pożyczkę subsydiowaną w wysokości 400 mln euro (około 1,8 mld zł) oraz zastrzyk kapitałowy w wysokości około 250 mln euro (około 1,1 mld zł).

LOT jest dużą sieciową linią lotniczą w Polsce i Europie Środkowej oraz jedynym przewoźnikiem obsługującym węzeł lotniczy (lotnisko im. F. Chopina w Warszawie).

W drugim kwartale 2020 r. LOT poniósł znaczne straty w związku z pandemią i ograniczeniami podróżowania nałożonymi przez Polskę i inne kraje w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa. Znaczny spadek popytu na podróże oraz obowiązujące środki ograniczające coraz bardziej pogarszają sytuację finansową linii lotniczych. W rezultacie LOT-owi grozi obecnie zaleganie z płatnościami i niewypłacalność. Środki pomocy mają na celu poprawę sytuacji LOT-u w zakresie płynności oraz kapitału własnego, aby zagwarantować ciągłość w zakresie usług transportu lotniczego świadczonych przez LOT.

Polska zgłosiła Komisji, zgodnie z tymczasowymi ramami prawnymi, **dwa środki wspierające LOT:**

- **pożyczka subsydiowana w wysokości 400 mln euro** (około 1,8 mld zł); oraz
- oraz **zastrzyk kapitałowy w wysokości 250 mln euro** (około 1,1 mld zł w formie subskrypcji nowo wyemitowanych akcji przejętych przez Polskę.

Więcej informacji: https://ec.europa.eu/poland/news/201222_LOT_pl

Podkreślenia w tekście pochodzą od redakcji

Źródła: www.ec.europa.eu/www.europarl.europa.eu/www.consilium.europa.pl

Zapraszamy także do śledzenia nowych wiadomości o funduszach, w tym zapowiedzi konkursów na stronie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>, a także na stronie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego: www.rpo.lodzkie.pl